

Innhold

Innledning.....	3
Hva er kommunal planstrategi?	3
Kommunens plansystem	4
Nasjonale og regionale forventninger til kommunal planlegging	5
FNs bærekraftmål.....	6
Innlandsstrategien 2020-2024.....	7
Folkehelseloven.....	8
Andre føringer	8
Utfordringsbilde.....	9
Planbehov	17
Interkommunale planer	17
Kommunale planer	20
Prioritert planoversikt	26

Innledning

Hva er kommunal planstrategi?

I 2009 kom ny plan- og bygningslov (pbl) som krever at alle kommuner minst én gang i hver valgperiode, og senest innen ett år etter konstituering, skal utarbeide og vedta en kommunal planstrategi. Formålet er å klargjøre hvilke planoppgaver kommunen bør starte opp, eller videreføre, for å legge til rette for en ønsket utvikling i kommunen.

Intensjonen med loven er å øke politisk kunnskap og vilje til aktiv og god planlegging (politisk eierskap), at kommunene skal bli bedre på langsiktig planlegging, sikre samordning mellom kommune, fylke og stat, styrke kommuneplanens rolle og sikre at det tas strategiske valg både i forhold til samfunnsutvikling og sektorenes virksomhet.

Kommunal planstrategi er ikke en plantype, men et hjelpemiddel for det nye kommunestyret til å drøfte utviklingstrekk og utfordringer i kommunen, samt å avklare hvilke planoppgaver kommunen skal prioritere i valgperioden for å møte kommunens behov.

Det eneste lovpålagte planstrategien må ta stilling til, i forhold til planbehov, er om kommuneplanen skal revideres helt, delvis eller videreføres uten endringer. Kommunestyret kan herunder ta stilling til om det er behov for å igangsette med nye sektorplaner/temaplaner eller arealplaner i valgperioden, eller om gjeldende planer bør revideres eller oppheves.

Kommunen skal i arbeidet med kommunal planstrategi innhente synspunkter fra statlige og regionale organer og nabokommuner. Samarbeidet med nabokommuner er viktig fordi det kan bidra til å identifisere og avklare interkommunale planoppgaver i planperioden. I tillegg vil samhandlingen med regional stat og fylkeskommunen bidra til å få en god dialog om planbehov som følge av nasjonale føringer og regionale utfordringer.

Planstrategien skal ikke sendes på vanlig høring, slik plan- og bygningsloven krever for ordinære plansaker, men forslaget til kommunestyret skal gjøres offentlig minst 30 dager før kommunestyrets behandling. Det kan ikke fremmes innsigelse mot kommunal planstrategi.

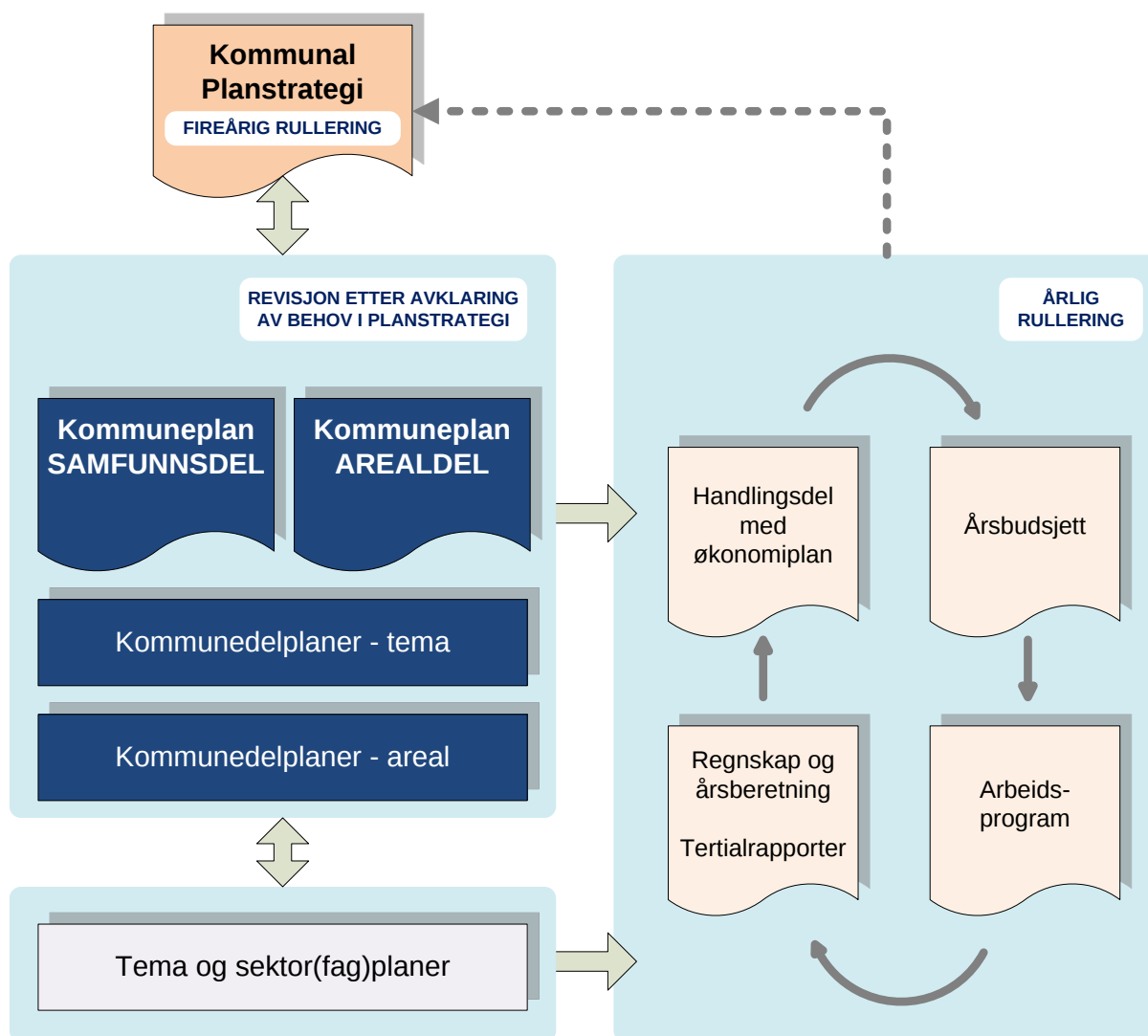
Planstrategien er kun retningsgivende for kommunens planlegging og har ingen direkte rettsvirkning i forhold til kommunens innbyggere. Nye mål og strategier for kommunen vedtas altså ikke i kommunal planstrategi, men i kommuneplanen når den revideres. Den kommunale planstrategien bør likevel omfatte en drøfting av kommunens strategiske valg knyttet til samfunnsutvikling, slik som langsiktig arealbruk, miljøutfordringer og sektorenes virksomhet. Kan det f. eks være aktuelt med ny boligpolitikk, næringspolitikk, miljøpolitikk eller andre nye satsingsområder?

Kommunens plansystem

Kommuneplanens langsiktige del består av en samfunnsdel og en arealdel.

Kommuneplanens kortsiktige del består av økonomiplan (handlingsdel) og årsbudsjett.

Kommunens plansystem kan illustreres ved figuren nedenfor, som viser ulike planprosesser og forholdet mellom disse:

Nasjonale og regionale forventninger til kommunal planlegging

Regjeringen vedtok 14.05.2019 en kongelig resolusjon om nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging.

De nasjonale forventningene peker på oppgaver og interesser som regjeringen mener det er viktig at fylkene og kommunene tar opp i sin planlegging. De nasjonale forventningene fokuserer på følgende tema:

Planlegging som verktøy for helhetlig og bærekraftig utvikling

- FNs bærekraftsmål som grunnlag for regional og kommunal planlegging
- Tydelig retning for samfunnsutviklingen
- Effektive og kunnskapsbaserte planprosesser
- God gjennomføring av arealplaner
- Økt bruk av digitale verktøy i planleggingen

Bærekraftig areal- og transportutvikling

- Styrket knutepunktsutvikling
- Mer vekt på regionale løsninger

Byer og tettsteder der det er godt å bo og leve

- Åpne og inkluderende
- Trygge og helsefremmende
- Kvalitet i våre fysiske omgivelser

- Levende sentrumsområder

Vekstkraftige regioner og lokalsamfunn i hele landet

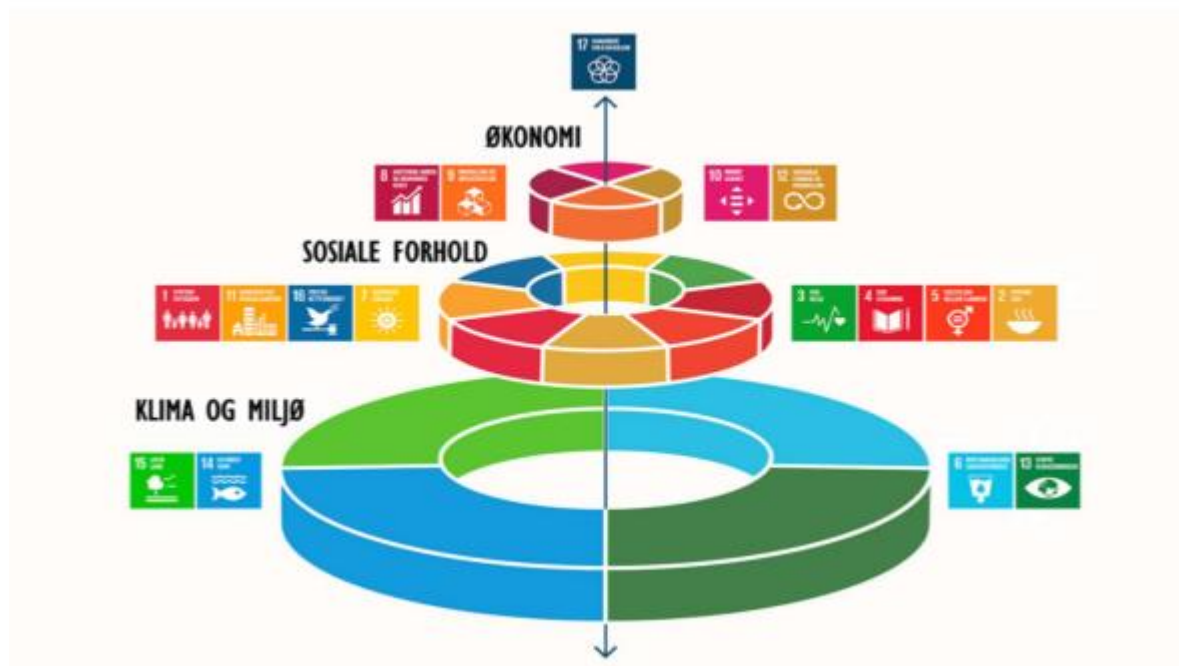
- Næringsutvikling gir grunnlag for velferd
- Et samfunn med lave utslipp, som er trygt og tilpasset klimaendringene
- Attraktiv forvaltning av natur- og kulturminneverdier
- Ressursbasert næringsutvikling

FNs bærekraftsmål

FNs bærekraftsmål er verdens felles arbeidsplan for å utrydde fattigdom, bekjempe ulikhet og stoppe klimaendringene innen 2030. De 17 hovedmålene og 169 delmålene ble vedtatt i FN i 2015. For å lykkes i å nå målet, må alle aktører på alle samfunnsarenaer samarbeide, det være seg internasjonale organisasjoner, nasjonale, regionale og lokale myndigheter, interesseorganisasjoner og privat næringsliv. Regjeringen har bestemt at FNs 17 bærekraftsmål, som Norge har sluttet seg til, skal være det politiske hovedsporet for å ta tak i vår tids største utfordringer, også i Norge. Det er derfor viktig at bærekraftsmålene blir en del av grunnlaget for samfunns- og arealplanleggingen i kommunal sektor, noe som klart fremgår av dokumentet «Nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging 2019-2023».

Bærekraftig utvikling handler om å ta vare på behovene til mennesker som lever i dag, uten å ødelegge fremtidige generasjoners mulighet til å dekke sine behov. Bærekraftsmålene ser klima og miljø, sosiale forhold og økonomi i sammenheng. De tre bærekraftsperspektivene henger sammen og er avhengig av hverandre. Figuren under synliggjør at klima og miljø er grunnleggende for både sosiale forhold og økonomi.

Innlandsstrategien 2020-2024

Innlandet fylkeskommune ble etablert 01.01.2020. Planstrategien for det nye fylket har fått tittelen «Innlandsstrategien 2020-2024», og det trekkes fram tre hovedpunkter:

- Bærekraftig ressursforvaltning som gir utvikling og nye arbeidsplasser
- Levende lokalsamfunn med bærekraftige byer, tettsteder og bygder
- At aktører i fylket vårt får større nasjonal betydning og synlighet

Satsingsområdene skal danne grunnlaget for mer tverrfaglig samarbeid og helhetlig politikk basert på områdene:

- Innbyggere
- Infrastruktur
- Innovasjon
- Inkludering

Det er foreslått fire nye regionale planer:

- Regional plan for samfunnssikkerhet, klimatilpasning og robust infrastruktur
- Regional plan for det inkluderende Innlandet
- Regional plan for klima, miljø og arealbruk
- Regional plan for innovasjon, verdiskaping og kompetanse.

I tillegg tas det stilling til hvilke gjeldende planer og strategier som må revideres, sammenslåes eller utgå.

Folkehelseloven

Konsekvenser for folkehelsen skal vurderes i all kommunal planlegging, ikke bare innenfor helsesektoren. Kommunen skal ha oversikt over faktorer som kan virke inn på helsetilstanden til befolkningen. Kommunen skal særlig være oppmerksom på trekk som medfører sosiale skiller. Ringebu kommune utarbeidet ny folkehelseoversikt i 2016. En folkehelseoversikt danner grunnlag for kommende planarbeid.

Andre føringer

- Regional plan for Rondane og Sølknkletten (2013)
- Regional plan for attraktive byer og tettsteder i Oppland (2016). Utgår?
- Regional plan for Gudbrandsdalslågen med sidevassdrag
- Regional plan for vannforvaltning i vannregion Glomma 2016-2021
- Miljødirektoratets veileder for klimavennlig areal- og transportplanlegging (oppdatert utgave 15.04.2021)

Annet kunnskapsgrunnlag:

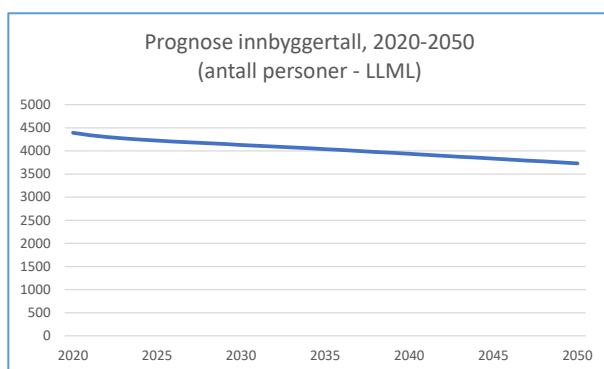
- Statistisk sentralbyrå (www.ssb.no)
- Innlandsstrategien
- Folkehelseinstituttet |
- Kommunal planstrategi for Ringebu kommune 2016-2020
- Årsberetninger for Ringebu kommune

Utfordringsbilde

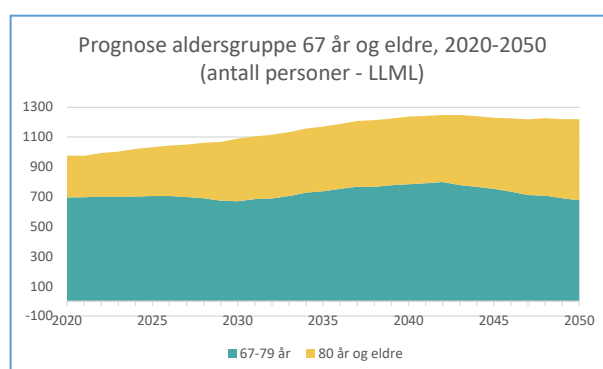
Befolkningsutvikling

Folketallet i Ringebu kommune for 2019 er 4425 personer.

Tidligere har kommunen benyttet framskrivingsmodell for middels vekst. Denne har imidlertid vist seg å være for optimistisk. Derfor er prognose for lav vekst (LLML) lagt til grunn. Det totale folketallet forventes å falle med ca. 10 % fram mot 2050. Den største endringen er den aldersmessige fordelingen som vil endres mye. Aldersgruppen 67 år og eldre vil stige med 25 %, mens prognosene for barn, unge og yrkesaktive viser en nedgang (kilde: SSB). Utviklingen forventes å gi økt behov for helse- og omsorgstjenester.

(kilde: SSB)

Bosettingsmønster

Sentralisering er en internasjonal og nasjonal trend. Stadig flere bosetter seg i byer og tettsteder og dette får konsekvenser for både offentlig og privat tjenestetilbud. For Ringebu kommune er det særlig behov for leiligheter og sentrumsnære boliger (kilde: Levekårsundersøkelsen).

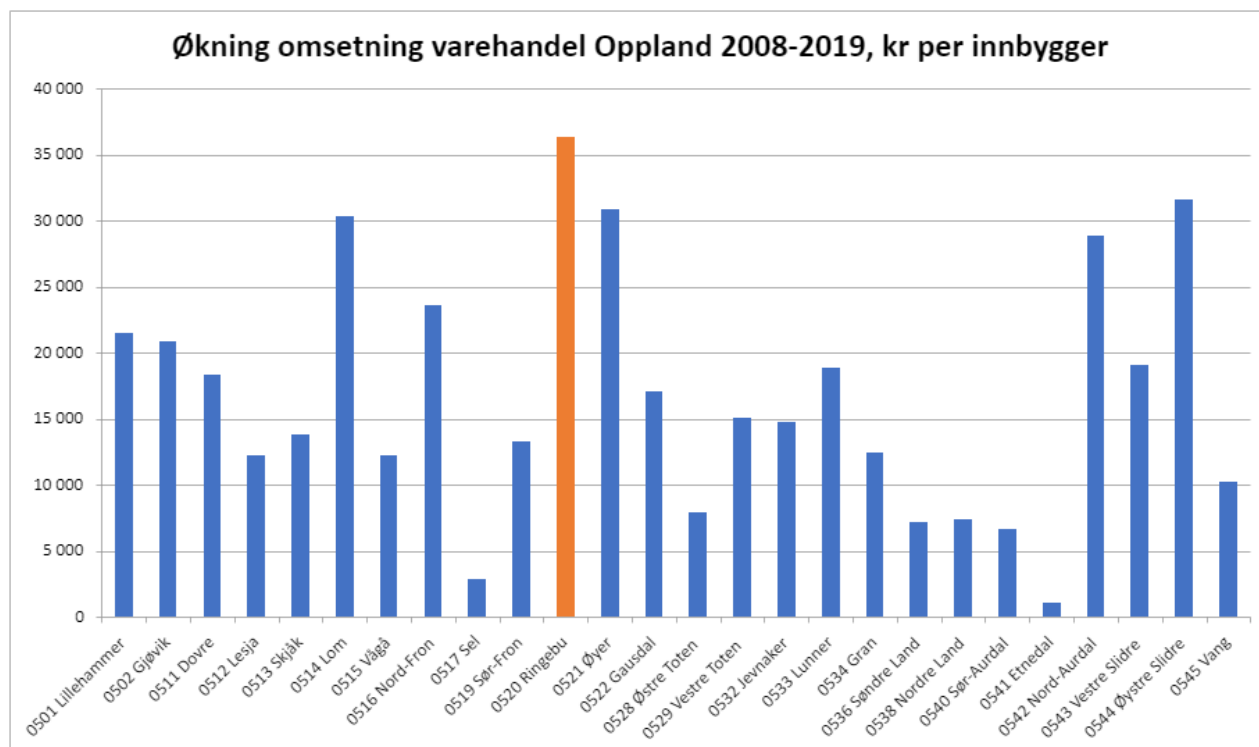
Arbeidsmarked og næringsliv

Etterspørselen etter tradisjonell arbeidskraft vil bli redusert i takt med den teknologiske utviklingen. Dette antas i særlig grad å ville gjelde for lavt/middels utdannet arbeidskraft. Behovet for høy kompetanse og spisskompetanse vil øke.

Tall fra 2015-2019 viser at i Ringebu har antall sysselsatte innen landbruksnæringen falt med 16 %, mens sekundærnæringer (industri, energi, VVAR, bygg og anlegg) har økt med 30% i samme periode (kilde: SSB). Det antas at tallene vil se annerledes ut nå som følge av pandemien.

Innlandet har nærmere 100.000 fritidsboliger. Sammen med overnattingskapasitet for øvrig, betyr det at det i perioder kan være dobbelt så mange mennesker i fylket som det er innbyggere. Deltidsinnbyggerne er viktige for Innlandet, og bidrar til verdiskaping og arbeidsplasser (kilde: Innlandstrategien).

Når det gjelder varehandel, skiller Ringebu seg ut med langt høyere omsetningsvekst i perioden 2008-2019 enn øvrige kommuner i Oppland (kilde: SSB).

(kilde: SSB)

Ringebu har netto innpendling fra nabokommunene. Det er flere som pendler til Ringebu fra Nord-Fron, Sør-Fron og Øyer enn det er som pendler motsatt veg. Pendlingsstrømmen ut fra Ringebu viser at det er Lillehammer, Nord-Fron, Sør-Fron, Oslo og Øyer som er de største arbeidsmarkedene.

Kompetanse

Innlandet har et av de laveste utdanningsnivåene i landet for utdanning utover videregående skole. I tidligere regional planstrategi pekes det på at utdanningsnivå/inntekt har påvirkning på folkehelsen. Desto høyere utdanning og inntekt desto bedre kosthold, mer fysisk aktivitet, mindre tobakk, mer deltagelse i aktiviteter, på møteplasser og i lag og foreninger. Det sies også at et næringsliv med høyt utdanningsnivå er mer innovativt og bedre rustet for vekst og omstilling. Kompetanse til innvandrere vil her være vesentlig.

Klima og miljø

Endringer i nedbør, med påfølgende overvanns- og flomproblematikk, peker seg ut til å bli den største endringen i Oppland. Generelt må vi forvente at et varmere klima gir mer intenst ekstremvær (kilde: Regional planstrategi).

Ringebu kommune har flomutsatte områder og særlig industribedrifter har vært utsatt for produksjonsavbrudd og skader de senere år. Ekstreme nedbørsmengder har også vist at kommunen har utfordringer knyttet til håndtering av overvann. Kommunen må derfor arbeide proaktivt med forebyggende tiltak, som kartlegging og utskifting/oppskalering av stikkrenner, kartlegging og utbedring av risikoområder i bekker og elveløp, bygging og vedlikehold av flomvern, elektronisk måling av vannstand og vannmengder, samt kartfesting/digitalisering av styringsinformasjon.

Natur- og kulturverdier

Landbruk har stor betydning for fylket. Innlandet har også unike natur- og kulturkvaliteter som kanskje i større grad kan anvendes innen næringsutvikling. Fylket har også et rikt kulturliv som kan integreres i reiselivet.

Transport og kommunikasjon

Det er viktig med godt samarbeid om både kommunale og regionale planer som omhandler areal og transport for å få løftet betydningen av gåing, sykling og kollektivtransport. Dette skal også ivareta hensynet til økt tilgjengelighet og trafikkikkerhet, og legge til rette for kombinerte reiser gjennom gode parkeringsløsninger for sykkel og bil ved knutepunktene.

For Ringebu er omlegging av E6 (utenom sentrum) et sentralt tema, når det gjelder å beholde og videreutvikle et godt kollektivtilbud. Dette har betydning for et velfungerende arbeidsmarked i midt- og sørdalen, for kommunens eget næringsliv og reiselivsnæringen spesielt.

Kommunikasjon innebærer også digital infrastruktur. Dette er en viktig forutsetning for god utvikling både innenfor næringsutvikling, kompetanse og omstilling.

Attraktivitet og tettstedsutvikling

Ringebu kommune har i mange år arbeidet aktivt med attraktivitet og tettstedsutvikling gjennom sentrumsforskjønnning, møteplasser, landsbyutviklings- og bolystprosjekt, aktiviteter og arrangementer m.m. Satsingen har ført til flere utmerkelser og positivt omdømme. Det vil være viktig å legge til rette for fortsatt utvikling i begge tettsteder og at kommunen skal kunne bli «det attraktive midtpunkt i Gudbrandsdalen».

Folkehelse

Folkehelseinstituttet (FHI) sin folkehelseprofil, beskriver noen trekk ved kommunens folkehelse.

Det ble også utarbeidet en folkehelseoversikt for Ringebu kommune i 2016. Denne tar for seg et bredt bakgrunnsmateriale i forhold til:

- befolkningssammensetning
- oppvekst- og levekårsforhold
- fysisk, biologisk, kjemisk og sosialt miljø
- skader og ulykker
- helserelatert adferd

Utfordringer kommende 12 år - barnehage og skole

Utfordringsbildet innen barnehage og skole må ses i lys av den demografiske utviklingen. Synkende barnetall kan utfordre opprettholdelse av den geografiske fordelingen av barnehageavdelinger/familiebarnehager og skoler slik vi har det i dag.

Skjerpede nasjonale standarder til bemanning i barnehagen, pedagogtetthet i barnehagen og lærertetthet i skolen, stiller krav til kommunen. Ringebu kommune følger i dag lovfestet minimumsnorm for bemanning i barnehage, men har per i dag noe høyere lærertetthet i skolen enn det som er lovfestet. I barnehagen er det en utfordring at bemanningsnormen ikke gjelder hele dagen. Barnehagen er åpen fra 06.45. - 16.30. Dette gjør at tidlig og seint på dagen kan en voksen være alene med 12-18 barn. Det utfordrer kvaliteten på tjenesten og oppfølgingen av enkelt barn, og oppleves også belastende for personalet.

Nye læreplaner innføres fra august 2020. Disse forutsetter at elevene skal opparbeide kompetanse og lære å samarbeide på tvers av alder for å få et godt grunnlag for å møte morgendagens samfunn. Stadig synkende lærertetthet ned mot minimumsnorm vil gjøre det mer krevende å få til fleksible og gode samarbeidsformer.

Både barnehage og skole er lovpålagt «tidlig innsats». I det ligger et krav om å iverksette tiltak i barnehagen og småskolen så snart en ser at et barn har utfordringer, men også når en ser at elever lenger ut i skoleløpet møter på vansker. En minimums pedagog-/lærertetthet vil utfordre muligheten for tett oppfølging av tidlig innsats. En annen konsekvens er at barnehagen og skolen vil kunne dekke færre behov innenfor det ordinære tilbudet i barnehagen og tilpasset opplæring i skolen, noe som igjen vil føre til økt mengde vedtak rett til spesialpedagogisk hjelp/spesialundervisning. Avslag om rett kan ikke begrunnes med økonomi. Forskyvning av forholdet mellom det ordinære og det spesialpedagogiske vil føre til at en økonomisk vil bevege seg mot en mer uforutsigbar situasjon i barnehage og skole.

Krav til kvaliteten på innholdet i barnehage og skole utfordres når barne-/elevtallet går ned. Små enheter gir små og smale fagmiljø, noe som vil utfordre det å være en attraktiv arbeidsplass som knytter til seg de beste og mest kompetente ansatte. På små skoler vil det ligge en utfordring i at tilstrekkelig antall lærere oppfyller fastsatt kompetansekrav i fag, noe som vil medføre at lærere må undervise i fag de ikke har kompetanse i.

Budsjettering innen tjenesteområdet barnehage er utfordrende, særlig fordi tilskudd til private barnehager og moderasjonsordninger fastsettes nasjonalt.

Utfordringer kommende 12 år - helse og omsorg

- Rekruttering av kompetente fagfolk
- Økende antall eldre og kronikere
- Sammensatte behov blant yngre
- Kvalitet og utvikling av tjenester
- Endring i sykehusstruktur og forskyving av ansvar til kommunehelsetjenesten
- Fokus på tidlig intervensjon og mestring

I løpet av kommuneplanperioden (de neste 12 årene) vil Ringebu kommune ha 150 flere innbyggere i alderen 80 år eller eldre sammenlignet med i dag. Det utgjør 50% økning i den aldersgruppen som antas å ha de største tjenestebehovene.

Samhandlingsreformen, som startet opp i 2012 for å sikre bærekraftige helse og omsorgstjenester, har overført behandlingsansvar fra spesialist- til primærhelsetjenesten. Det betyr et større behandlingsansvar fra sykehuset til kommunen. Det er sykehuset som sitter med definisjonsmakten i forhold til når en pasient er utskrivningsklar, og kommunene har plikten til å ta imot pasienten med de tjenestene den enkelte pasienten har behov for ved utskrivning fra spesialisthelsetjenesten.

Alvorlig syke kronikere får ikke lenger i samme grad som tidligere behandling fra sykehuset. Noen av disse vil ikke bli ferdig rehabilitert i spesialisthelsetjenesten og vi ser et økende antall kronikere i brukergruppa som må ha kommunale tjenester.

En generell samfunnsutvikling som er tydelig også i Ringebu er økningen i behovene hos de yngre innbyggerne. Dette er innbyggere med behov for samtidige tjenester knyttet til både helse, rus, somatisk helse og psykososial fungering.

Krav til behandling, rehabilitering og habilitering av stadig mer kompliserte tilstander krever mer spesialisert kunnskap i kommunen. Samtidig må kommunen beholde og videreutvikle de medarbeiderne tjenesten til enhver tid har. Rekruttering av kompetente fagfolk vil være en utfordring innen flere yrkesgrupper i helse og omsorg.

Utfordringer kommende 12 år - plan og teknisk

Framover vil det være behov for en oppdatering av gjeldende reguleringsplaner for å tilrettelegge for endret bosettingsmønster, næringsetableringer, ny fritidsbebyggelse, utvidelse av eksisterende fritidsbebyggelse og nye offentlige tjenestetilbud. Sentraliseringstrenden fortsetter også lokalt, der det skal satses mer på bosetting i sentrumsområdene i kommunen.

Kommunale formålsbygg må følge den demografiske utviklingen i kommunen, slik at bygningsvolumet er tilpasset tjenesteinnholdet. Det bør gjøres strukturvurderinger innenfor barnehage og skole for å sikre et godt beslutningsgrunnlag, før det settes i gang en omfattende oppgradering av den gamle og nedslitte bygningsmassen innenfor skole og barnehage. Skal det være en så desentralisert utdanningsmodell i kommunen framover? Kan en strukturvurdering åpne opp for en ny felles skole med bygningsmasse tilpasset dagen bruk og standard? Videreutdanning av driftspersonell, som gjør oss i stand til å drifte nye tekniske anlegg, vil også være viktig.

Den massive utbygginga av fritidsbebyggelse medfører at kommunens vei, vann og avløpsavdeling får tilført mange nye ledningsnett og tekniske installasjoner i fjellområdene. Dette medfører behov for at det må tilføres flere ressurser til å utføre tjenesten. Det er helt avgjørende for videre utvikling at tjenesteenheten klarer å levere rent vann, og nok vann, også til fjellområdene våre.

Det vil i tida framover også være behov for å øke kompetansen på omstilling og digitalisering i hele organisasjonen.

Utfordringer kommende 12 år - digitalisering

Fra Stortingets digitaliseringsstrategi:

Digitalisering av offentlig sektor skal gi en enklere hverdag for innbyggere, næringsliv og frivillig sektor gjennom bedre tjenester, mer effektiv ressursbruk i offentlige virksomheter og legge til rette for produktivitetsøkning i samfunnet. Det innebærer at virksomhetene gjennomgår radikale endringer med mål om bedre brukeropplevelser og smartere og mer effektiv oppgaveløsning. En slik tilnærming kan føre til at organisasjonen må endres, ansvar flyttes, regelverket skrives om, eller prosesser designes på nytt.

Målet for statlig digitaliseringsarbeid fram mot 2025 er at:

- offentlig sektor digitaliseres på en åpen, inkluderende og tillitvekkende måte
- flere oppgaver løses digitalt, og som sammenhengende tjenester
- alle innbyggere, næringsdrivende og frivillige organisasjoner som har evne til det, kommuniserer digitalt med offentlig sektor
- offentlig sektor utnytter potensialet i deling og bruk av data til å lage brukervennlige tjenester, og for å bidra til verdiskapning for næringslivet
- kommunale og statlige virksomheter bygger sine tjenester med utgangspunkt i et felles digitalt økosystem for samhandling

- kommunale og statlige virksomheter henter gevinster fra digitalisering på en systematisert måte

Utfordringer:

- Bredbånds-satsing og overgang til 5G. Like muligheter for alle.
- Unngå et digitalt klasseskille. Like tilbud og tilstrekkelig kompetanse hos alle innbyggere.
- Brukers forventning baseres på kommersielle produkter. Vil- og skal kommunen følge den kommersielle utviklingen, eller på hvilken måte skal forventningene avstemmes?
- Kunne utnytte stordata- og sanntidsdata, slik store private aktører trolig vil gjøre: Vil felles kommunale utfordringer skape et behov for en felles kommunal plattform?
- Svært raske endringer basert på stordata, AI og robotisering vil kunne skape behov for dype organisatoriske endringer og medføre et helt nytt kompetansebehov enn vi ser i dag.
- Økende andel Open Source gjør at diskusjonen om eierskap til data intensiveres ytterligere. Hvilken posisjon skal kommunen ha?
- Dreining av IKT-kompetanse: Behov innen drift/vedlikehold av egen serverpark vil trolig avta, mens kompetanse innen datasikkerhet, brukeradministrasjon og løsningsarkitektur vil måtte øke.

Utfordringer kommende 12 år - næring

Det er høy aktivitet og mye hyttebygging i vårt område. Det er varige verdier som blir stående, men det er også klima- og miljøkrefter som ønsker å begrense hyttebyggingen. Samtidig så ser man at hytter med beliggenhet over 800 m.o.h har den mest attraktive beliggenheten, og har hatt den største prisveksten de siste årene. Hele 26% opp siste år. Attraktiviteten og mulighet for å oppsøke snø vil for mange bli viktig.

Handel og innkjøpsmønstre endres hos folk, det er en økende trend med netthandel, men kan man klare å kombinere dette med fysisk tilstedeværende butikker, kan man gjøre det til en fordel for distriktene.

Landbruket er under press, og det er snakk om mindre kjøttproduksjon og mere grønt. Færre og større gardsbruk. I Gudbrandsdalen trenger vi å opprettholde produksjonsvolumet av bla. ku for å betjene Tine meierier med melk til deres produkter. Å ha levende bygder med attraktive kulturlandskap vil bli viktig framover.

Vi blir eldre og eldre, og befolkningen går litt ned over tid. Det vil være avgjørende framover å få fram nye og eksisterende bedrifter som trenger høyere utdannet ansatte. Dette er mangelvare i dag.

Planbehov

Interkommunale planer

Utviklingstrekk og utfordringer i Nord-Fron, Sør-Fron og Ringebu kommune er svært like på mange områder. De tre kommunene deltar i en rekke interkommunale planer og samarbeidsprosjekt. I tillegg er det opprettet flere interkommunale selskap. Dette kapittelet er utarbeidet felles av administrasjonen i de tre kommunene. Kapittelet gir en kort status og vurdering av eksisterende- og forslag til nye planer på tvers av kommunene, på bakgrunn av utfordringsbildet.

Landbruksplan

En utarbeidelse av en interkommunal landbruksplan for Midt-Gudbrandsdal har ikke vært prioritert i eksisterende periode. For neste periode planlegges det derfor med å kartlegge behovet og temaer for en landbruksplan, med den hensikt å legge til rette for oppstart i slutten av planperioden. Det er her tenkt at en landbruksplan skal omhandle både skogbruk, jordbruk og klima. Landbruksplanen må også ses i sammenheng med øvrig næringsliv i Midt-Gudbrandsdalen.

Behov for revidering: Ikke relevant

Anbefalt oppstartsår for revidering: Ikke relevant

Interkommunal plan for idrett og fysisk aktivitet 2019 -2022 (KOM-100/18) for Ringebu, Sør-Fron og Nord-Fron

Temaplanen kartlegger status på idrettsanlegg og aktivitet kommunevis og regionalt. For å søke spillemidler er det krav om at anlegget er en del av en kommunalt vedtatt plan. Planperioden for gjeldende plan er 2019-2022. Den er utarbeidet som temaplan med kommunevise handlingsdeler. Handlingsdelen blir rullert årlig. Det skal gjennomføres rulling i 2022 hvor man knytter plan for friluftslivets ferdselsårer opp mot denne planen.

Behov for revidering: 2022.

Anbefalt oppstartsår for revidering: 2022

Interkommunal plan for friluftslivets ferdselsårer 2022 – 2032? for kommunene Ringebu, Sør-Fron og Nord-Fron

Midt-dals kommunene starter opp arbeidet med en felles temaplan med kartlegging av friluftslivets ferdselsårer i 2021. Planarbeidet er delfinansiert av Innlandet fylkeskommune, og Ringebu kommunestyre har i sak KOM-092/20 vedtatt å delta i dette arbeidet.

Kartlegging av friluftslivets ferdselsårer er et virkemiddel for å identifisere, ivareta og utvikle stier, turveier, løyper og leder som er viktige for vår utøvelse av friluftsliv. En felles plan begrenses til et utvalg av regionale ferdselsårer, rundturer og turmål i fjellet og nærturer.

Planen knyttes opp mot plan for idrett og fysisk aktivitet hvor friluftsliv bør inkluderes ved rulling av gjeldende plan.

Kartlegging og verdsetting av friluftsområder

Dette er et felles prosjekt for Midt-Gudbrandsdal og skal utføres etter veileder fra Miljødirektoratet. En slik kartlegging og verdsetting er særlig viktig knytt til tettstedene og hytteområdene i kommunene. Arbeidet vil være et nyttig grunnlag for bl. a. for arealplanarbeid. Det er forslag om oppstart i 2022 og det vil bli søkt om fylkeskommunale midler. Denne planen har også ligget inne i siste planstrategi, men dette arbeidet er ikke kommet i gang.

Friluftslivets ferdselsårer og kartlegging og verdsetting av friluftsområder går litt inn i hverandre. Planen om ferdselsårer prioriterast først, og kan da bli et slags grunnlagsdokument for videre kartleggingsbehov.

Anbefalt oppstartsår: 2023

Interkommunal ROS for Ringebu, Sør-Fron og Nord-Fron kommuner

Interkommunal Risiko- og sårbarhetsanalyse (ROS) ble sist vedtatt i 2013. Slik den foreligger, er det en utfordring å trekke ut de kommunevise handlingsplanene. Interkommunal plan fornyes ikke. Det bør imidlertid vurderes å ha en felles kartlegging og drøfting av utfordringer og problemstillinger. Hver enkelt kommune må utarbeide egen ROS med handlingsdel.

Behov for revidering: Interkommunal ROS opphører.

Ny kommunal ROS (se under kommunale planer)

Strategiplan for Midt-Gudbrandsdal Renovasjonsselskap (MGR)

MGR har utarbeidet ny strategiplan og i praksis erstatter denne avfallsplanen. Planen ble vedtatt høsten 2020.

Behov for revidering: Nei, ikke for inneværende periode.

Midt-Gudbrandsdal brannvesen

Ny beredskapsplan mot skogbrann er under utarbeidelse. Den forventes å være ferdig våren 2021.

Behov for revidering: Nei, ikke for inneværende periode.

Anbefalt oppstartsår for revidering: 2025

Flyktningeplan

Ikke planbehov

Merknad: Flyktningetjenesten melder at de ikke lenger har noen flyktningeplan, kun interne retningslinjer. Dette da 12K-samarbeidet ikke lenger er aktuelt.

Ung i Midtdalen

Ikke planbehov.

Strategiplan for Regionrådet for Midt-Gudbrandsdal er fra 2019 og antas å være dekkende for perioden.

PP-tjeneste

Ikke planbehov.

Bibliotekplan for Midt-Gudbrandsdal

Planen gjelder frem til 2017. Med bakgrunn i ulike utgangspunkt for bibliotekene er det ikke hensiktsmessig å videreføre interkommunal plan etter 2017.

Interkommunal handlingsplan mot vold i nære relasjoner 2020 -2024, ble vedtatt av kommunestyret 18.02.2020 (k-sak 008/20).

Behov for revidering: 2024 (evalueres i 2022)

Anbefalt oppstartsår for revidering: 2024

Interkommunal plan for avløpshåndtering?

Det kan være aktuelt å utarbeide plan for avløpshåndtering når Frya renseanlegg blir utvidet. Frya Renseanlegg er ferdig utvidet juni 2021. Det er da reservert kapasitet til overføring fra Ringebu Renseanlegg, når det skal legges ned. Vinstra Renseanlegg skal også legges ned og overføre alt avløpsvann til Frya Renseanlegg. Det er også tatt høyde for noe økning fra Tine meieriet. Noe vesentlig ekstrabelastning utover dette er det ikke tatt høyde for i utvidelsen.

Reguleringsplan for Frya industriområde/næringspark (Ringebu og Sør-Fron)

Det er forutsatt at Frya næringspark utarbeider plan.

Behov for revidering: Stort behov. Gamle og utdaterte planer innenfor området. Regulere ihht til ny kommuneplanens arealdel.

Anbefalt oppstartsår for revidering: 2022/2023

Kommunale planer

Kommuneplanens samfunnsdel

Kommuneplanens samfunnsdel (2014-2026) ble vedtatt av kommunestyret 17.06.2014 (k-sak 40/14) etter bred politisk prosess. Samfunnsdelen peker ut mål og strategier for samfunnsutviklingen i kommunen og er førende for all annen planlegging.

Behov for revidering: Kommunestyret vedtok i desember 2019 at samfunnsdelen skal revideres.

Oppstartsår for revidering: 2021.

Næring, miljø, idrett og kultur

Næringsplan (2015-2018) ble vedtatt av kommunestyret 24.06.2015 (k-sak 63/15). Kommunens næringsplan er utarbeidet som en handlingsplan og skal være det operative verktøyet i næringsarbeidet og grunnlaget for de prioriteringer som kommunen gjør i perioden. Næringsplanen skal gi aktører og samarbeidsparter innenfor næringslivet signaler om hvilke prioriteringer kommunen legger til grunn for videre utvikling.

Behov for revidering: Ja.

Anbefalt oppstartsår for revidering: 2021

Energi- og klimaplan (2015-2018) ble vedtatt av kommunestyret 24.03.2015 (k-sak 25/15). Kommunen har en rekke roller - og styringsmuligheter i energi og klimaarbeidet. Som planmyndighet, som ansvarshavende for byggesaksbehandling, med ansvar for informasjon, uttalelser og sikkerhet. Som forurensningsmyndighet, som byggeier og skogeier. Og som deleier av energiprodusent og et renovasjonsselskap. Hovedmålsettingen tuftes på at Ringebu kommune skal selv fremstå som en ansvarlig klimaaktør. Det legges opp til revidering av planen i 2021/2022.

Behov for revidering: Ja.

Anbefalt oppstartsår for revidering: 2021/2022

Beitebruksplan for Ringebu 2019-2027 ble vedtatt 17.12.2019. Beitebruksplanen er en sektorplan. Den har dermed ikke rettsvirkning som planer etter plan- og bygningsloven. Beitebruksplanen vil imidlertid legge grunnlag og premisser for kommunenes øvrige planlegging. Beitebruksplanen synliggjør arealinteressene til beitebruken i utmarka i Ringebu og de utfordringer den kan ha. Dermed kan en forutse arealkonflikter tidlig i planarbeidet, i stedet for å måtte foreta enkeltvurderinger etter hvert som konfliktene oppstår. Beitebruksplanen vil være et nyttig redskap i kommunens planarbeid og i forbindelse med andre politiske beslutninger som berører utmarksområdene og bruken av ressursene her.

Behov for revidering: Ikke per i dag

Anbefalt oppstartsår for revidering: 2026

Kulturminneplan 2018 – 2030 ble vedtatt av kommunestyret (k-sak 90/18).

Planens første del gjelder for området dalbunnen langs E6, fra Øyer grense i sør og til Sør-Fron grense i nord, på østsiden av Lågen, eks. tettstedene Fåvang og Ringebu.

Planen rulleres i 2021 for å også å omfatte tettstedene Fåvang og Ringebu. Hovedmålsetningen med planarbeidet er å heve kompetansen og få et godt grunnlag for fremtidig forvaltning av kulturminner. Kulturminnearbeidet krever avgrensning av arbeidet for at planen ikke skal bli for omfattende

Behov for rulling: Ja.

Anbefalt oppstartsår for revidering: 2021

Tekniske planer

Kommunal trafiksikkerhetsplan (2019-2021) ble vedtatt av kommunestyret i 2019 (k-sak 090/19). Forrige trafiksikkerhetsplan var gjeldende for perioden 2015-2017, med en prolongering til 2018, som følge av at ny trafiksikkerhetsplan ikke forelå ved utgangen av planperioden. Denne planen ble foreslått å gjelde for perioden 2019-2021, og vil være i takt med øvrig planverk på området fra 2022; herunder NTPHP (Nasjonal Transportplan Handlingsprogram), Nasjonal tiltaksplan for trafiksikkerhet, Handlingsplan for trafiksikkerhet i Oppland og fylkesvegprogrammet for samme periode. Arbeidet med revisjon av trafiksikkerhetsplanen ble samkjørt med prosess for å bli godkjent som «Trafiksikker kommune». Status som trafiksikker kommune ble tildelt av fylkestinget i møte 20. juni 2019. Trafiksikkerhetsplanen støtter opp under «0 - visjonen», 0 drepte eller hardt skadde i trafikken. Planen omfatter blant annet organisatoriske tiltak og fysiske tiltak.

Behov for revidering: Ja

Anbefalt oppstartsår for revidering: 2021

Hovedplan Veg (2019-2026) ble vedtatt av kommunestyret i 2019 (k-sak 084/19). Denne hovedplan veg erstatter forrige hovedplan veg fra 2008 – 2015.

Hovedplan veg har som formål å være et grunnlagsdokument for framtidig ressursinnsats innen drift, vedlikehold og forsterkning av det kommunale vegnettet.

Behov for revidering: planen er nylig vedtatt.

Anbefalt oppstartsår for revidering: 2026

Kommunedelplan for vann og avløp er nylig vedtatt, 16.02.2021 (k-sak 012/21), og det er vurdert til å ikke være behov for revidering i inneværende periode.

Hovedplan overvann

En hovedplan for overvann er aktuelt og er under vurdering.

Beredskapsplaner

Kommunal ROS-analyse inngår i dag i sin helhet i interkommunal risiko- og sårbarhetsanalyse fra 2013, med vedtak i kommunestyret 17.12.2013 (k-sak 105/13). Kommunestyret vedtok denne som gjeldende ROS-analyse for Ringebu kommune. Kommunene har en sentral rolle i arbeidet med samfunnssikkerhet og beredskap. Denne rollen er tydeliggjort gjennom kommunal beredskapsplikt. Beredskapsplikten pålegger kommunen å arbeide helhetlig og systematisk med samfunnssikkerhet og beredskap, og understreker kommunens viktige rolle som samordner og pådriver i samfunnssikkerhetsarbeidet. I en helhetlig risiko- og sårbarhetsanalyse identifiserer vi uønskede hendelser som kan komme til å skje, og vi beskriver risiko og sårbarhet forbundet med disse.

Behov for revidering: Slik den foreligger, er det en utfordring å trekke ut de kommunevise handlingsplanene. Interkommunal plan fornyes derfor ikke. Det bør imidlertid vurderes å ha en felles kartlegging og drøfting av utfordringer og problemstillinger. Hver enkelt kommune må utarbeide egen ROS med handlingsdel. Det var planlagt rullering i 2017, men ble ikke blitt prioritert av kapasitetshensyn.

Anbefalt oppstartsår for revidering: 2021.

Beredskapsplan vannforsyning er fra 2002, og revidering er igangsatt.

Kommunal beredskapsplan ble sist vedtatt av kommunestyret 17.12.2019 (k-sak 119/19). Planen inneholder kommunal kriseledelse, informasjonshåndtering, helsemessig og sosial beredskap, helsemessig og sosial katastrofeplan, evakuering og forpleining, samt krisepsykiatri.

Behov for revidering: Kontaktlister og ansattoversikter oppdateres årlig/løpende administrativt. I gjeldende plan er det forutsatt hovedrevisjon hvert 4. år.

Anbefalt oppstartsår for revidering: 2023.

Helse og omsorg

Helse- og omsorg på vei mot 2032 - Kvalitets- og utviklingsplan, revidert i 2019.

Behov for revidering: 2023

Anbefalt oppstartsår for revidering: 2022

Handlingsplan for folkehelse (2011-2013). Under arbeidet i 2016 ble det gjort politisk vedtak om at planen ikke skulle videreføres.

Ruspolitisk handlingsplan (2010-2014) Ikke videreført, tiltakene blir ivaretatt i ulike sektorplaner.

Alkoholpolitisk handlingsplan (2020-2024) ble vedtatt av kommunestyret 28.04.2020 (k-sak 027/20) og er forutsatt å gjelde resten av 4-års perioden. Planen gir retningslinjer for Ringebu kommunes salgs- og skjenkepolitikk for tidsrommet 1. juli 2020 til 30. september 2024. Den sier også noe om kommunens holdning til servering og bruk av alkohol og opplysningsarbeid.

Behov for revidering: Fellestjenesten har ansvar for planen
Anbefalt oppstartsår for revidering: 2024

Strategisk kompetanseplan, helse og omsorg 2021-2024 er et løpende administrativt plandokument. Med mindre det stilles krav til politisk vedtak, vil denne bli behandlet administrativt.

Behov for revidering: 2025
Anbefalt oppstartsår for revidering: 2024

Boligpolitisk plan (2014-2018) ble vedtatt av kommunestyret 07.10.2014 (k-sak 69/14). Boligpolitikk omfatter alt fra kommunens innsats for å fremskaffe og tildele boliger og tomter, til tjenester og enkeltvedtak som kan bedre den enkeltes forutsetning for å mestre sin bo- og livssituasjon.

Behov for revidering:
Helse og omsorg mener at denne bør revideres, Plan og teknisk hadde ansvaret for førsteutgave. Helse og omsorg og KDL deltok i arbeidet. NAV mener også at det er behov for en revidering av denne planen, og elementer som aktiv bruk av Husbankens støtteordninger, kommunal utleiepolitikk, etablererboliger m.v. må vurderes tatt inn i planen.
Plan og teknisk mener også at denne planen bør revideres. Et viktig fokus vil også være hvor stort behov det er for flere tomter til eneboliger og til leiligheter. Dette sett i sammenheng med eksisterende planer og pågående planarbeid/prosjekter.

Anbefalt oppstartsår for revidering: 2021

Oppvekst

Ringebuskolen på vei mot 2027 - Skolepolitisk kvalitets- og utviklingsplan, ble vedtatt av kommunestyret 25.11.2014 (k-sak 82/14). Formålet er å få et kvalitetsløft i Ringebuskolen. Arbeidet med revisjon har planlagt oppstart i 2017. Det forutsettes av kvalitetsplan for barnehagene skal innarbeides ved revisjonen. Strategiplan for barnehager i Midt-Gudbrandsdal (interkommunal plan for perioden 2008-2010) opphører.

Behov for revidering: Opphørt

Barnehage og skole på veg mot 2031. Kvalitets- og utviklingsplan, ble vedtatt av kommunestyret 25.06.2019 (k-sak 053/19) Formålet er å sikre kvalitet og helhet i barnehage-/grunnskoletilbudet.

Behov for revidering: 2022

Anbefalt oppstartsår: 2021 (siste halvdel)

Strategisk kompetanseplan, skole 2015-2018, er et løpende administrativt plandokument. Med mindre det stilles krav til politisk vedtak, vil denne bli behandlet administrativt.

Behov for revidering: Årlig

Anbefalt oppstartsår for revidering:

SFO. Kvalitets- og utviklingsplan, ble vedtatt av kommunestyret 18.02.2020 (k-sak 013/20).

Behov for revidering: ikke satt dato for revisjon, men skal evalueres innen utgangen av 2021 (punkt 3 i k-styrevedtaket)

Anbefalt oppstartsår: 2021 (siste halvdel)

Kommuneadministrasjon

Arbeidsgiverpolitisk plan (2014-2018), vedtatt av kommunestyret 17.06.2014 (k-sak 43/14).

Arbeidsgiverpolitiskhandlingsplan konkretiserer aktuelle tiltak som skal bidra til å realisere den overordnede arbeidsgiverpolitikken. Det legges opp til revidering i 2021.

Behov for revidering: 2021

Anbefalt oppstartsår for revidering: 2021

Lønnspolitisk plan (2014-2018), vedtatt av kommunestyret 17.06.2014 (k-sak 43/14). Den lønnspolitiske planen angir mål for lønnspolitikken, kort beskrivelse av det lokale lønnssystemet og kriterier for lønnsfastsettelse. Det legges opp til revidering i 2021.

Behov for revidering: 2021

Anbefalt oppstartsår for revidering: 2021

Handlingsplan for lokaldemokrati tar utgangspunkt i Europarådets prinsipper for godt styresett og gjennomført selvevaluering i kommunen. Handlingsplanen ble vedtatt av kommunestyret 25.06.2019 (k-sak 057/19).

Behov for revidering: Aktuelt for ny kommunestyreperiode (2023- 2027)

Anbefalt oppstartsår for revidering: 2023

Digitaliseringsstrategi (2018-2021), vedtatt av kommunestyret 12.12.2017 (k-sak 97/17), erstattet tidligere IKT-strategi. Planen er fulgt opp med Handlingsplan for digitalisering (2018-2020), revidert i september 2019 (k-sak 64/19).

Behov for revidering: 2021

Anbefalt oppstartsår for revidering: 2021

Arealplaner og sentrale reguleringsplaner

Kommuneplanens arealdel ble vedtatt 19.06.2018, med noen områder uten rettsvirkning. Planen ble endelig avgjort i Kommunal- og moderniseringsdepartementet (KMD) 18.06.2019. I dette arbeidet er 6 tidligere kommunedelplaner blitt erstattet av kommuneplanens arealdel.

Behov for revidering:

Ringebu kommune har et stort antall fritidsboliger liggende som rent LNF-formål i buffersonen. Dette betyr at for å få gjennomført tiltak, må det søkes om dispensasjon fra LNF-formålet. Utfallet er ikke gitt. I KMD sitt brev av 18.06.2019 står følgende s. 7:

«Kommunen bør ved neste revisjon av kommuneplanens arealdel foreta en mer konkret vurdering av fritidsboligene i buffersonen i forhold til øvre ramme for utvidelse, slik at også disse fritidsboligene kan avsettes til LNF-spredd fritidsbebyggelse».

En slik vurdering av fritidsboligene i buffersonen er nå under utarbeidelse. For å få dette innarbeidet i kommuneplanens arealdel, må arealdelen revideres og ut på høring og offentlig ettersyn. Dersom man velger å ta for seg kun dette temaet, kan kommuneplanens arealdel legges ut på begrenset høring.

Anbefalt oppstartsår for begrenset revidering: 2021/2022

Anbefalt oppstartsår for full revidering: 2023

Kommunedelplan for Kvitfjell ble vedtatt i 2012. Planen dekker fortsatt godt behovet, men det kan være hensiktsmessig å gjøre en revisjon i løpet av denne perioden. Kommunedelplan for Kvitfjell har fungert godt som egen kommunedelplan, spesielt siden det planmessig er store forskjeller mht fritidsbebyggelse på østsida kontra Kvitfjell.

Behov for revidering: Delvis.

Anbefalt oppstartsår for revidering: 2023

Reguleringsplan for Ringebu sentrum (Vålebru)

Gjeldende reguleringsplan er fra 2003 og det er behov for revidering av planen. Ny arealdel legger også noen nye føringer for arealbruken.

Anbefalt oppstartsår for revidering: 2021 (oppstart er varslet)

Reguleringsplan for Fåvang sentrum ble vedtatt i 2015. Det har vært flere dispensasjoner og endringer i planen, selv om planen er relativt ny.

Behov for revidering: Ja.

Anbefalt oppstartsår for revidering: 2022

Reguleringsplan for Frya Industriområde/næringspark (se interkommunale planer).

Reguleringsplaner utenfor sentrums- og industriområder er ikke inkludert i listen.

Prioritert planoversikt

Se eget vedlegg.

